

משאת משה

פרשת בראשית – גליון 287

שמים וארץ

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ (א, א)

הארץ, לעומת זאת, היא לגמרי 'כאן'. קרובה אלינו.

– אנחנו נמצאים עליה. מחוברים אליה. נטועים בה.

אנחנו גם מבינים אותה. יש לנו את הכלים המתאימים. יש לנו נפש – מהארץ. והיא הדומיננטית אצלנו.

אז יש הבדל גדול בין השמים והארץ. הם לא אותו ה'סוג' בכלל.

והם גם לא מחוברים זה לזה.

ה' ברא שמים. וגם ארץ.

והם רחוקים זה מזה.

– והם גם מנותקים זה מזה.

השמים, הם 'למעלה'. 'שם'. רחוק מאיתנו.

– 'שמים', זה 'שם' – בלשון רבים. וזה באמת מאוד 'שם'. מרוחק. מנותק.

אין לנו 'השגה' במה שנקרא 'שמים'. זה משהו שלא 'יורד' אל הדעת שלנו. אנחנו לא מבינים את זה באמת.

– זה 'רחוק' מאיתנו. לא רק פיזית.

– אבל יש מישהו, שמסוגל לחבר ביניהם.

והוא – האדם.

וזה התפקיד שלנו בעולם (עי' ביאור"ג למשלי
א, ב).

* * *

הארץ

מהי 'ארץ'?

אפשר להגדיר את הארץ – כ'כלי'.

מהן תכונותיו של כלי?

הכלי – 'מכיל' משהו.

יש לו גבולות. וגדרים. ויכולת קיבול. וגם
יכולת הגשה.

למשל – בקבוק יין.

הבקבוק, הוא הכלי.

יש לו גבולות, הוא יכול להכיל רק ליטר ועוד
קצת. אם תנסה להכניס טיפה אחת נוספת –
היא תישפך ארצה.

יש לו גם יכולת קיבול. וזה דוקא בגלל
הגבולות שלו.

– הלא יש לו דפנות. וקרקעית. וצוואר. והכל
מאוד מוגדר. זה בכלל לא 'גמיש'. ורק כך הוא
יכול 'לקבל'.

ויש לו גם יכולת הגשה. הוא מסוגל 'להוציא'
אל הפועל' את התוכן שבו.

– וגם היכולת הזו – היא בגלל הגבולות.

אם ה'פיה' היתה חסרת גבול, לא היינו יכולים
ליהנות מהיין. הכל היה נשפך מחוץ לכוס.

לכלי, אין תוכן מעצמו. הוא רק יכול להכיל
תוכן.

אז כלי, פירושו – גבולות.

והגבולות הללו, מסוגלים להחזיק, להכיל,
ולהגיש – את התוכן שהניחו בכלי הזה.

כך גם ארץ.

אפילו הארץ הפיזית, האדמה שאנחנו
מכירים. אין לה משהו מעצמה. היא רק
'מכילה' את הזרע, מגדלת אותו, ו'מגישה'
אותו.

וגם כל מה ש'מונח' במושג הזה, 'ארץ'.
ארציות, גשמיות, וכל מה שיש כאן – זה רק
בבחינת 'כלי'.

– ומה הכלי הזה צריך 'להכיל'?

– את ה'שמים'.

והאדם, מסוגל 'להביא' את השמים – אל
הארץ.

– וזהו תפקידו.

החטא הראשון

מה היה החטא הראשון?

– לא מדובר על חטאו של אדם הראשון. היה משהו קודם לכן.

היה זה חטאם של העצים.

הם נתבקשו להיות 'עץ פרי'. שמעמם יהיה כמו טעם הפרי ממש.

והם לא עשו זאת. הם היו רק – 'עץ עושה פרי'.

יתכן לבאר.

ה'טעם', נמצא בפרי.

ותכליתו של העץ היא – להגיע אל הפרי הזה. ואל הטעם הזה.

כלפי הפרי, העץ – הוא ה'כלי' שלו. הוא זה שמכיל אותו, ומוציא אותו אל הפועל.

כשהעץ היה רק שתיל קטנטן, הוא לא הוציא פירות. הוא היה רק כלי, בלי תוכן. וגם בהמשך, כשהוא הלך וגדל, הוא עדין לא 'הכיל' מאומה.

ואז העץ הגיע למלוא גדלו. והוא החל להוציא פירות. בתחילה היה ניצן, ואז הופיעה נקודה קטנטנה.

– זה עדין לא היה ניכר.

ורק כשהפרי החל לגדול, התבררה תכליתו של הכלי – העץ. רק אז התברר ה'תוכן' של הכלי.

וגם אז, זה לא היה תמיד ניכר. כי לאחר הקטיפה – לא היו שם פירות. לא היה שם תוכן מגולה.

ומעתה.

אם העצים היו עושים את דבר ה', והיה 'טעם' העץ כטעם הפרי, אז התוכן היה ניכר בכלי – תמיד. בכל עת שהיא.

המציאות הזו, בה יש כלי – בלי תוכן, בה יש 'אריץ' – בלי 'שמים', היא מציאות שאינה 'מתוקנת'. היא חסרה מאוד.

יתכן, שהסיבה לזה היתה – כי לא היה שם 'אדם'.

– לא היה מי שיחבר.

כך גם כל 'שיח השדה', שלא צמח – כי 'אדם' אין לעבוד את האדמה'.

– לא היה מי שיוציא את זה אל הפועל.

* * *

עין הדעת טוב ורע

אדם הראשון נברא.

והוא מקבל את הציווי:

וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ (ב, יז).

בעץ הזה, היה 'דעת טוב ורע'.

היתה מציאות כזו, של 'טוב'. והיא היתה יכולה להתגלות בעולם.

– ה'כלי' של הארץ, היה מוכן לקבל אותה. להוציא אותה אל הפועל.

אבל היה שם עין הדעת 'טוב ורע'. וכשאוכלים ממנו, זה עלול לייצר מציאות של טוב ורע – ביחד.

וכשזה טוב ורע ביחד, אז ה'טוב' אינו יכול להתגלות באמת. ה'רע' חוסם אותו.

ה'רע', זו המציאות ההפכית. זו שאינה מאפשרת לחיבור הזה להתגלות. זו שמצמיחה משהו הפוך לגמרי.

וכשהכל מעורבב, אז יש עבודה קשה – להפריד.

למשל, כשהאדמה מצמיחה קוץ ודרדר. ועשבים שוטים. וגם תבואה.

– זו התוצאה של האכילה האסורה מעין הדעת.

ואז צריך לברר, ולהפריד, ולהבדיל – כדי שה'טוב' יצא אל הפועל. כדי שיתגלה החיבור בין ה'שמים' – ל'ארץ'.

לאחר החטא, כך זה גם בכל החיים שלנו. הכל 'מעורבב' לנו.

– ה'שלא לשמה' עם ה'לשמה'. והתאווה עם כוונת המצוה (עי' אד"א ב, יז).

חטא עין הדעת, היה כשאדם הראשון נטל את ה'כלי' – בלי ה'תוכן' שבו. בלי ה'רעיון' שהוא צריך להכיל (עי' זוה"ק לב ע"ב).

ומה באמת עלול להיות במצב כזה?

– ה'כלי', נעשה נושא לעצמו. כמו שהוא. בלי התוכן שבו.

וכך הוא משמש את צרכיו האישיים של המשתמש. לא את ייעודו המקורי.

– או ששניהם מעורבבים שם.

כך או כך, ה'טוב' האמיתי, ייעודו המקורי של הכלי – אותו נתן לו ה' יתברך, אינו יכול לצאת לגמרי אל הפועל.

– ה'שמים', צריכים 'להצטופף' שם – ב'ארץ' – ביחד עם עוד 'תכנים' אחרים.

וזה דבר קשה מאוד!

זה כמו 'המסכה צרה כהתכנס' (ישעיהו כח, ב).

וכפי שמבארים חז"ל (יומא ט:):

'מאן דכתיב ביה כנס כנד מי הים נעשית לו מסכה צרה'.

מי שכתוב בו – 'כונס כנד מי הים', כעת – כשהעמידו צלם בהיכל בית המקדש – 'נעשית לו המסכה – צרה'.

המסכה, הצלם, נעשה כמו 'צרה'. כמו אשה שניה אצל בעלה.

– וזה באמת קשה מאוד.

דור הפלגה

כך גם בדור הפלגה.

ה' אמר – 'פרו ורבו, ומלאו את הארץ, וכבשוה'.

– ה' רצה שהם ימלאו את ה'ארץ'. שהיא תהיה 'מלאה'.

וכיצד היא תהיה מלאה?

כשבני האדם יתישבו בכל מקום, על פני כל הארץ. שהמקומות הבלתי מיושבים יהיו מעטים (עי' אד"א א, כה).

וכך, בכל מקום ב'ארץ', יהיה מישחו ש'יחבר'. שיביא לשם את המציאות של ה'שמים'.

והם – נשארו במקום אחד. הם בנו לעצמם שם 'עיר ומגדל' – 'פן נפוץ על פני כל הארץ'.

– הם לא רצו למלא את הכלי בתוכן ה'שמימי'.

הם רצו את הכלי – כמו שהוא. כדי שהם יוכלו להשתמש בו לצרכיהם האישיים.

– כדי שה'צד השני', זה שנקרא 'רע', יוכל לשאוב מה'כלי' הזה כוחות. ושפע. ועוצמה (עי' לש"ו ספר הקדו"ש ז, ו).

כי ל'רע', אין קיום – בלי טוב.

וב'כלי' הזה, יש קדושה עליונה. הלא הוא מיועד 'להכיל' את ה'שמים'.

– והם ניסו להשתמש בקדושה הזו, כדי שיהיה קצת 'טוב' – בתוך ה'רע'. כדי שה'רע' יוכל להתקיים.

ושוב, זה אותו השורש.

הם השתמשו ב'כלי', ב'ארץ' – לצרכיהם האישיים. לא לפי הוראותיו של יוצר הכלי. והתוצאה:

– אין 'חיבור' בין ה'שמים' – ל'ארץ'.

* * *

קודשא בריך הוא ושכינתיה

אז יש 'שמים'. ויש 'ארץ'.

– ואנחנו צריכים לחבר אותם.

שורש המושג 'שמים', זה 'קודשא בריך הוא'.

ושורש המושג 'ארץ', זו ה'שכינה'.

דהיינו.

ה' – הוא בורא אחד. יחיד. מיוחד.

אבל הוא רוצה להתגלות. והוא מתגלה כ'צורת אדם'.

יצורת אדם שלמה, זה איש ואשה.

– שגם הם, בשורשם – הם אחד. ורק כאן, בגילויים בעולם הזה, הם שנים. כמו שני ענפים שיוצאים מגזע עץ אחד.

ומה המטרה של האיש והאשה?

– להתאחד.

כשאפשר לראות ב'כלי' – את ה'תוכן' שלו.
כשהכל נראה וניכר.

וכיצד מתרחשת האחדות הזו?

– כש'טעם העין, כטעם הפרי'.

על ידי ההשפעה של ה'תוכן' – ל'כלי'.

כך גם ה'שמים' וה'ארץ'. קודשא בריך הוא
ושכינתה.

ה'תוכן', נמצא אצל האיש.

ה'שכינה', נמצאת – בנו.

וה'כלי' – זו האשה. היא זו שמסוגלת לקחת
את התוכן, לעבד אותו, 'להרות' אותו –
ו'ללדת' אותו אל העולם.

– הלא כך כתוב: 'ושכנתי – בתוכם'.

ואימתי ה'אחדות' הזו שלמה?

ויש לנו את היכולת, לחבר אותה – בבעלה.
לחבר את קודשא בריך הוא, אליה.

– כש'שם בעלה עליה'.

– וזה כל התפקיד שלנו בעולם!

* * *

האור האמיתי

ובמה מתבטא התפקיד הזה?

וכשה'דעת' שלנו – בכל מהלך החיים שלנו –
היא להשכין בנו את ה' יתברך, לחבר את
ה'שמים' ל'ארץ', אז זה פועל במציאות ממש.

– במה שמתגלה בנו. במה ש'רואים' בנו.

בכך, ש'טעם העין – כטעם הפרי'.

זה מתחיל בכך שנהיה מודעים לעובדה –
שהשכינה בקרבנו. שנהיה מוכנים באמת
'לקבל' אותה בתוכנו. 'לקבל עול מלכות
שמים'. 'מלכות' – זו השכינה.

– כשה'טעם' שלנו, מה שמתגלה בחוש ממש
– הוא 'כטעם הפרי'. כטעם התוכן השמימי,
האלוקי. התוכן של הקדוש ברוך הוא.

וזה ממשיך, ב'עול מצוות'. המצוות, הן
ה'צוותא'. הן אלו שמחברות את ה'שמים'
ל'ארץ'.

הוא באמת יכול להתגלות בנו. במציאות
ממש.

– הלא אנחנו ה'מקום' האידיאלי עבורו.
ה'דירה' שלו. אותנו הוא הועיד לכך.

– וכל זה מתוך הבנה חזקה – שאנחנו ה'כלי'
שלו. ושהוא רוצה בנו. ושהוא זה שמגלה את
התוכן האמיתי בנו. לא אנחנו.

וכל השאלה היא רק – האם אנחנו מודעים
לזה. ומכוונים לזה במצוות שלנו. בתורה
שלנו.

והשלב הבא הוא – שה' באמת מגיע לשכון
בנו.

ה'עין', הכלי, ה'אריץ' – הופכים להיות באמת
שלו. והוא עושה בהם – כרצונו.

וכך ה'אור' האמיתי, הנכון, השמימי – מתגלה
ב'אריץ'.

ה' יזכנו.

– הוא באמת מתגלה בנו!

זה הופך להיות 'ניכר' ממש.

– זה נהיה – 'טעם העין כטעם הפרי'.

לתגובות, ולקבלת הגליונות למייל

מנחם ישראל חזן

0533127133m@gmail.com

בגליון 'זהו לאחד' השבוע:

אשתי תמיד טוענת כנגדי – 'לא איכפת לך ממני'.

וגם כשזה בכלל משהו טבני. לא קשור לאיכפתיות.

מה היא באמת רוצה?

וכיצד אפשר למנוע את הטענות הללו?

את גליונות 'זהו לאחד' – שאלות ותשובות בענייני שלום בית, אפשר להשיג בביתי, רח' חזו"א 21 שכונת
חפציבה, מודיעין עילית. אפשר גם לקבלם למייל הנ"ל.

ניתן לשלוח שאלות למייל זה.

ליעוין, נא לפנות לפלאפון 0533127133

בקשה מציבור הקוראים

החוצאות על הדפסת הגליונות והפצתם מרובות מאוד. כל תרומה שתקבל בברכה! יש גם אפשרות
להנצחה על גבי הגליון.

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון 0533127133

